

GUDENÅSTIEN FRA BJERRINGBRO TIL RANDERS

TRÆKSTIEN – NORD

GUDENÅSTIEN

Divine Hiking

GUDENÅSTIEN

Gudenåstien er en 175 kilometer lang rute, der følger Danmarks længste å – fra Kilden ved Jyllands højderyg over Søhøjlandet og til Randers, hvor du kan fortsætte ad Randers Fjord Stien til Kattegat.

Gudenåstien er ensartet afmærket med røde pile og prikker og indimellem Gudenålogoet.

På oplevgudena.dk finder du beskrivelser af etaper, forslag til ture samt information om, hvordan du finder alternative veje, hvis stien er oversvømmet.

GUDENÅ-TRAIL

The Gudenå Trail is a 175 kilometers long route following Denmark's longest river. From its source at the Jutland Ridge, through the Søhøjlandet (Lake Highlands), and on to Randers Fjord. The trail leads you through varied Ice Age landscapes, lets you experience unique nature shaped by the constant interaction with water, and takes you past cultural heritage from the Stone Age to present day.

The Gudenå Trail is uniformly waymarked with red arrows and dots. In some places, the trail may be flooded when water levels are high.

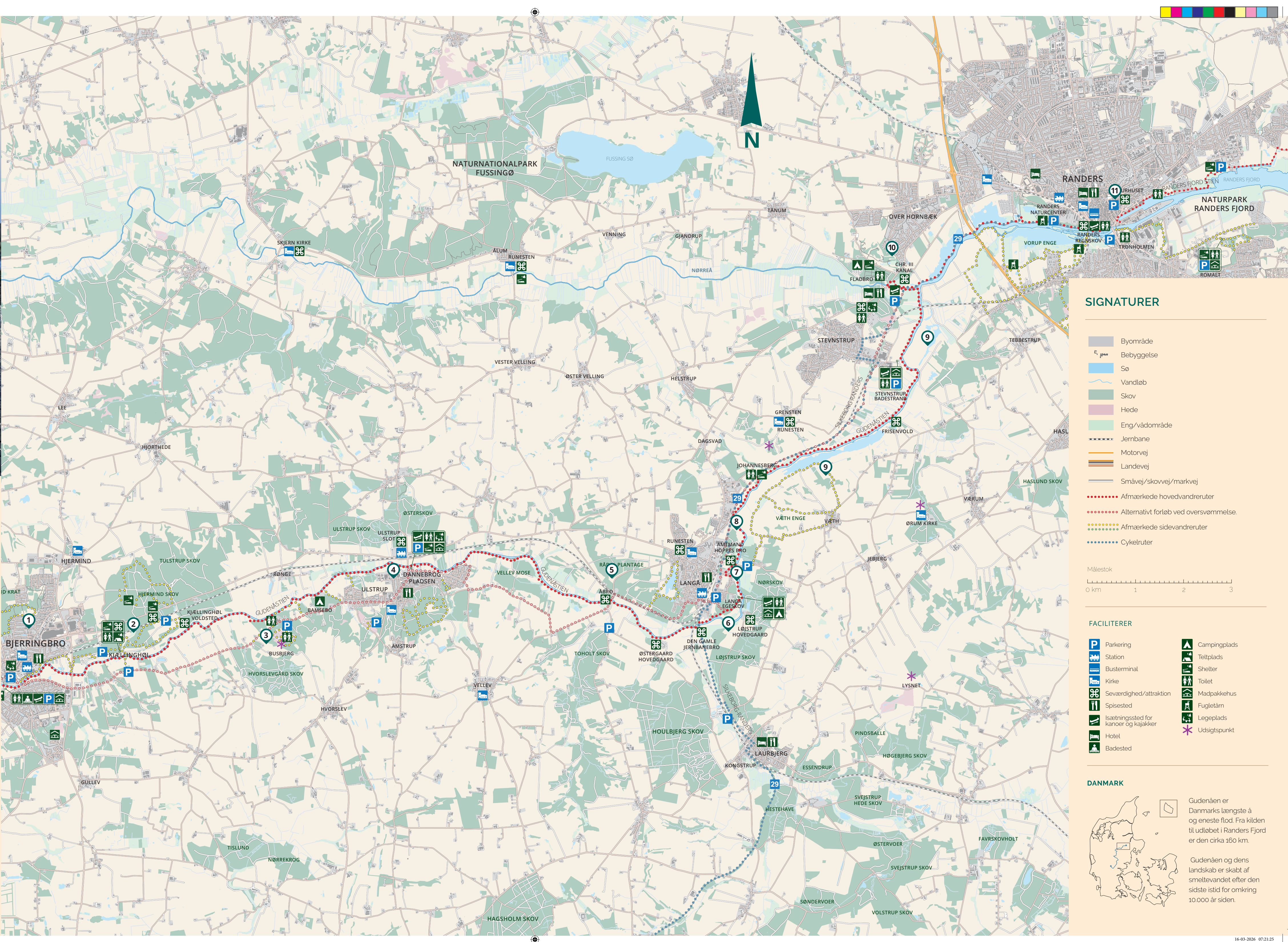
[oplevelvgudena.dk](https://www.oplevgudena.dk)

GUDENÅ-PFAD

Der Gudenå-Pfad ist ein 175 Kilometer langer Wanderweg, der Danemarks längstem Fluss folgt – von der Quelle am jütändischen Höhenrücken über das Søhøjland (Seenhochland) bis zum Randers Fjord. Entlang wunderschöner Natur führt der Weg durch abwechslungsreiche eiszeitliche Landschaften, die vom ständigen Zusammenspiel mit dem Wasser geprägt sind. Auch viele kulturgeschichtliche Spuren zeugen von der menschlichen Nutzung des Flusses seit der Steinzeit.

Der Gudenå-Pfad ist einheitlich mit roten Pfeilen und Punkten markiert. An einigen Stellen kann der Weg bei hohem Wasserstand überflutet sein.

[gudenaafusserlebnisse.de](https://www.gudenaafusserlebnisse.de)

SIGNATURER

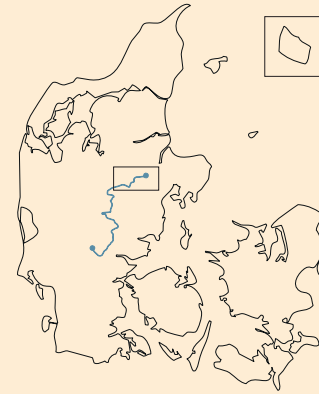
- Byområde
- Bebyggelse
- Sø
- Vandløb
- Skov
- Hede
- Eng/vådområde
- Jernbane
- Motorvej
- Landevej
- Småvej/skovvej/markvej
- Afmærkede hovedvandruter
- Alternativt forløb ved oversvømmelse
- Afmærkede sidevandruter
- Cykelruter

Målestok
0 km 1 2 3

FACILITETER

- Parking
- Station
- Busterminal
- Kirke
- Seværdighed/attraktion
- Spisested
- Isætningssted for kanoe og kajakk
- Hotel
- Badested
- Campingplads
- Teltplads
- Shelter
- Toilet
- Madpakkehus
- Fugletårn
- Legeplads
- Udsigtspunkt

DANMARK

Gudenåen er Danmarks længste å og eneste flod. Fra kilden til udløbet i Randers Fjord er den cirka 160 km.

Gudenåen og dens landskab er skabt af smelttevandet efter den sidste istid for omkring 10.000 år siden.

Foto: Jakob Lerch, Randers Kommune

GUDENÅSTIEN – FRA BJERRINGBRO TIL RANDERS

Gudenåstien er fra Silkeborg til Randers identisk med Trækstien. I slutningen af 1800-tallet gik pramdragerne her, når de trak pramme med varer fra Silkeborg til udskibning i Randers.

På strækningen fra Bjerringbro til Randers passerer du blandt andet stationsbyerne Bjerringbro, Ulstrup og Langå, og du kan tage toget den ene vej og gå den anden. I Langå, der er gammelt jernbaneknudepunkt, er der togforbindelse både til Randers, Viborg og Aarhus.

Ved Langå passerer Gudenåstien en gammel jernbanebro fra 1862 – den fungerer dog i dag som cykel- og vandroute, der følger det gamle jernbanespor – i dag som Regional cykelrute 29, også kaldet Gjernbanestien.

Ved Langå Marina er der i 2016 rejst en 3 meter høj jernskulptur af en pramdrager udført af kunstneren Erik Heide.

Gudenåstien er renoveret i 2023-25 og flere steder går du på flotte boardwalks midt i smuk natur. Men du kan også sagtens komme ud for, at der er vådt, når vandstanden er høj – orienter dig på kort.oplevgudenaa.dk.

Strækningen fra Langå til Randers går ad natursti langs smukke, åbne enge med et rigt fugleliv.

Gudenåstien slutter – eller begynder – på Justesens Plæne ved Randers.

Hvert år fanges mellem 400-800 laks på denne del af Gudenåen. Man må fiske fra 1.3 til 15.11., men husk dagkort og fiskeegn (kan købes på fiskekort.dk og fiseegn.dk).

Denne strækning er 35 kilometer.

GUDENÅDALEN SKABT AF SMELTEVANDET

Gudenådaen er skabt af de enorme smeltevandsfloder, der søgte mod havet for ca. 15.000 år siden, da isen smeltede. Landskabet omkring Langå bærer præg af, at smeltevandet længe måtte søge mod vest, fordi isen spærrede vejen ud i Randers Fjord, indtil Randers Fjord blev isfri, og Gudenåen fandt sit endelige løb til Kattegat. I takt med at isen smeltede, steg havet, og Stenalderhavet trængte i en periode helt ind til Langå og skabte de flade enge, man i dag kan opleve mellem Randers og Langå.

Smeltevandsfloderne eroderede ådalens sider og aflejrede i bunden, og "terrasserne", der findes i Gudenådaalen på begge sider af Gudenåen, afspejler tidligere faser af afsmeltningen. Terrasserne er de tidligere flodbunde, som Gudenåen har skåret sig længere og længere ned i, efterhånden som isen smeltede væk, og nye muligheder for afløb opstod.

Terrasseniveauerne ses flere steder langs Gudenåen fx mellem Bjerringbro og Langå, hvor jernbanen ligger på den yngste terrasse, og mellem Langå og Fladbro, hvor Nørreåen slutter sig til det store dræningskanalsystem.

TRÆKSTIEN

Trækstien – eller Pramdragerstien, som den også kaldes – er skabt af pramfarten, der havde sin storhedstid i anden halvdel af 1800-tallet. På det tidspunkt fragtede op imod 200 pramme varer mellem Silkeborg og Randers. Transporten foregik med fladbundede pramme, såkaldte kåge, der kunne være lastet med op til 25 tons papir, mursten, tørv, kalk, tov og lignende. Denne trafik skabte liv langs åen, og byerne ved Gudenåen voksede.

Mod strømmen, fra Randers mod Silkeborg, blev prammene trukket af lejemænd – såkaldte pramdrager – der gik ved bredden og trak prammene med liner over skulderen. Fra Bjerringbro overtog heste arbejdet på grund af den stærke strøm. I den modsatte retning med strømmen hjalp vandet og vinden transporten af sted.

Det der gjorde Gudenåen attraktiv som transportvej i 1800-tallet var, at man på det tidspunkt ikke havde samme mulighed for landtransport af store mængder varer. Vejene var dårlige, og hestevogne havde en begrænset kapacitet. En stor pram på 21 meters længde kunne laste mellem 10 og 25 tons varer, og nogle få mænd kunne stige og styre kaagen.

BJERRINGBRO

1 Bjerringbro er en stationsby, hvor du også kan både overnatte og købe ind og leje kano, kajaker og cykler. Byen rummer desuden et fint lille museum, Gudenådalens Museum, der bl.a. rummer en runestenpark med rekonstruktioner af egnens mange runesten.

Overfor museet ligger Norgaards Højskole med en 9 meter høj træfigur, der forestiller halvgudden Gudar, knyttet til et sagn om, hvordan Gudenåen blev skabt.

Bjerringbro er desuden præget af Grundfos, grundlagt i 1944 – i dag en af verdens førende pumpefabrikker.

KJÆLLINGHØL

2 Tæt ved teltpladsen på modsatte bred finder man en gammel kroget og kaldet Brændevinsegen. Det siges, at pramdragerne brugte træet som hvilested. Træet var dengang det eneste i et ellers træløst landskab ved åen.

Lidt nede ad Gudenåen mod øst, på nordsiden ligger Kjællinghøld, som er resterne af en middelalderlig borg. Man kan tydeligt se to borgbanker, der har rummet henholdsvis tårn og gårdbygning. Man kan komme til Kjællinghøld ved stier på nordsiden af åen.

Lidt mod nord er et historisk værksted med en kopi af et langhus fra 600-tallet og små værkstedshuse.

BUSBJERG

3 Fra Busbjerg har du en enestående udsigt over Gudenådaalen. Dette naturskønne område har bevaret sin unikke karakter gennem årtusinder, en oplevelse du ikke må gå glip af.

ULSTRUP

4 Ulstrup voksede da, der kom station i 1863, og med anlæggelsen af broen i 1870-erne blev Ulstrup et trafikalt knudepunkt.

Ulstrup Slot på nordsiden har ligget her siden middelalderen. De nuværende bygninger er fra begyndelsen af 1600-tallet. I slottets have står en runesten fra yngre vikingetid. Den har sikkert oprindeligt stået ved den vigtige vandvej Gudenåen.

Dannebrogpladsen har sit navn efter Cirkus Dannebrog, der plejede at besøge Ulstrup og rejse telt her. I dag er pladsen et knudepunkt for friluftsaktiviteter.

ÅBRO

5 Allerede i middelalderen var der bro over Gudenåen ved Åbro. Her mødtes folk, og Åbro var hjemsted for to årlige markeder.

I 1800-tallet lagde mange pramme til her, fordi der var kro. Åbro Kro står der fortsat. Den nuværende bygning er fra 1777 og er i dag privat beboelse.

Åbro mistede sin betydning, da broen i Ulstrup blev bygget i 1870-erne.

DEN GAMLE JERNBANE BRO

6 Gudenåstien passerer Den Gamle Jernbanebro fra 1862. Den blev sprængt i luften af preusserne i 1864 men genetableret i 1866. Også de efterfølgende jerngitterbroer fra 1908, hvis brohoveder man kan se i krattet vest for broen, blev sprængt i luften – denne gang af 6 modstandsfolk fra Randers i 1943.

LANGÅ EGESKOV

7 I Langå Egeskov finder du et særegent, kroget skovbillede, som vi kender det fra guldaldermalerne. En kreaturbild egeskov fra jordfællesskabets dage i årene før år 1800, hvor Langåbondernes dyr om sommeren var på græs i den fælles græsgang i Langå Egeskov.

De gamle egetræer er vært for et utal af insekter, smådyr, mosser og laver. Også hultugende fugle finder yngleplads i de mere eller mindre udgæede træer.

Foto: Hanna Keller, Randers og Randers Kommune

Foto: Jakob Lerch, Randers Kommune

NATURPARK RANDERS FJORD

Gudenåen fortsætter sit løb ud i Naturpark Randers Fjord, der er blandt Danmarks største naturparker.

Her kan du følge de røde pile fra Justesens Plæne og fortsætte turen på Randers Fjord Stien. Stien følger fjorden på nordsiden fra Randers til Udbyhøj ved udmundingen i Kattegat.

På turen går du langs fjorden i et landskab med skove, enge og åbne vidder, til du når vadehavet ved Kattegat. Undervejs kan du opleve historiske spor i landskabet og finde hyggelige steder, hvor du kan holde pause og nyde udsigten over den smalle fjord.

Kulturmiljøet omkring De Nedre Byer, Tjærby, Vestrup og Albæk er helt specielt. Her møder man firelængede gårde i et antal og en størrelse, man sjældent ser i Danmark. Høst af grønt på de brede engarealer har gennem tiden udgjort en særlig resurse.

Ruten passerer også hyggelige jolle- og lystbådehavne, hvor du kan nyde den maritime stemning.

I Møllerup og Udbyhøj er der færgefart, hvor vandrere og bilister kan krydse den smukke fjord.

AMTMAND HOPPE'S BRO

8 Amtmand Hoppes Bro er Danmarks ældste vejbro i jernbeton og blandt Europas ældste. Broen blev fredet i 1986. Da broen blev opført 16 år før opstemningen af Gudenåen ved Tangeværket, var der stadig stor trafik med pramme på åen mellem Randers og Silkeborg. Derfor har broen hele 4,95 meters frihøjde.

Broens tre bærende buer spænder over i alt 40 meter, og hver buer er opdelt på langs i tre mindre betonbuer. Dette og de opdeltte og skråstillede midterstøtter gav broen et elegant, nyskabende og let design. Broen var dog ikke designet til efterkrigstidens store vækst af motorkøretøjer. Aftøseren – nutidens solide betonbro – blev derfor opført nedstrøms i 1965 og lige nord for Amtmand Hoppes Bro.

GUDENÅENGENE

9 På strækningen mellem Langå og Randers har Aage V. Jensens Naturfond genskabt 328 hektar enge og vådområder på begge sider af Gudenåen. Her kan man opleve et rigt fugleliv såvel i ynglesæsonen som i træksæsonen. Nogle steder er de gamle diger bevaret langs Gudenåen. De oversvømmede enge bidrager til større biodiversitet og renere vand i Gudenåen.

Flere steder langs Gudenåen er der gode fiskepladser.

FLADBRO

10 Fladbro er et gammelt vadested over Nørreåen der her løber ud i Gudenåen. Her blev Fladbro Kro anlagt som et rejsestop på turen mellem Randers og Langå. Den nuværende hovedbygning er opført i 1859. Randers kommune købte kroen og hele området i 1897 og anlagde en lystskov for byens borgere. Kroen overgik til privat eje i 1960. Der er frit fiskeri i Nørreåen fra plænen i Krohaven.

I skoven kan man finde gravhøje fra stenalderen og klatre i trætoppene. Om sommeren kan man se mange frøer og andre smådyr i den våde skovbund. I Skovhuset kan man spise madpakker indendørs på hverdage.

I Randers Dyrehave findes en bestand af dådyr. Man kan komme ganske tæt på dyrene.

RANDERS

11 Gudenåstien slutter – eller begynder – på Justesens Plæne ved Tørvebyggen i Randers. Ved Tørvebyggen lå kåghavnen. Her blev pramdragerne hyret til at trække prammene op ad Gudenå, og her blev der løst tørv, brænde og tegl. Kåghavnen er for længst opfyldt, men flere af de gamle pakhuse ligger her stadig.

Med et rigt by- og kulturliv kan du med fordel afsætte en dag til at udforske Randers.

Oplev den helt særlige atmosfære i midtbyens snoede middelaldergader med historiske bygninger, hyggelige caféer, museer og små butikker.

FÆRDEL PÅ GUDENÅSTIEN – VIS HENSYN

Gudenåstien er en vandrute, og på store dele af Gudenåstien er cykling og ridning ikke tilladt. Find oplysninger om, hvor du kan cykle og ride på oplevgudenaa.dk

På Gudenåstien går du mange steder på private arealer. Lodsejerne har velvilligt åbnet arealerne for færdsel, så vis hensyn.

NATURBESKYTTESLOVENS ADFÆRDSREGLER

- Du må gå på veje og stier på privatejede arealer
- Færdsel til fods på private arealer må ske fra kl. 6 til solnedgang
- Hund skal føres i snor

En del af
Danmarks
Naturstier

På oplevgudenaa.dk kan du finde opdaterede oplysninger om de mange oplevelser, du kan få ved og på Gudenåen. Find også podcasten "Åsteder – fortællinger fra Gudenåen" om den rige kulturhistorie fra stenalder til i dag på oplevgudenaa.dk/podcast.